Liberalismens förfall underminerar de västerländska demokratierna

Det skriver den mångårige brittiske journalisten och författaren ***Adrian Wooldridge***, kolumnist i amerikanska nyhetssajten Bloomberg opinion och före dess politisk redaktör och chef för redaktionen i Washington för det brittiska nyhetsmagasinet The Economist. Han är förtvivlad över att vi står inför det största hotet mot den demokratiska världen sedan 1930-talet. De auktoritära staterna Ryssland, Iran och Kina har som mål att förstöra liberalismen och den liberala ordningen, som omfattar värdet värdet av individualism, tolerans och maktdelning. Uncer de senare årtiondena har detta urarat i två riktningar.

Det började bra på 1980-talet med ***Bill Clinton*** i USA och ***Tony Blair*** i Storbritannien, vilka frigjorde en stark ekonomisk dynamik och öppnade för sociala reformer som t.ex. samkönade äktenskap. Men sedan her en del liberaler gått åt vänster och blivit besatta av att identifiera de mest utsatta grupperna och till varje pris kämpa för deras rättigheter. Andra har gått långt åt höger och omfamnat tron på den fria marknaden. Samtidigt uppstod en slags ”ortodoxi” där ingen fick ifrågasätta sådan som fri rörlighet och invandring.

Hoten mot liberalismen kommer således både utifrån och inifrån. Med Kina finns nu en stat som kan utmana liberala väst. ***Adrian Wooldridge*** erkänner att han och andra varit naiva, som trodde att ekonomiska liberaliseringar skulle leda till att Kina tog till sig liberala värderingar och demokratiseras. De inre hoten består i polarisering, populism och eliternas fjärmande från folket och verkligheten.

Woke-vänstern utgör ett hot mot det öppna och fria samtalet, när t.o.m. universiteten tystar de forskare som utmanar deras åsikter.

Centren och Högern har släppt in populisterna för att mota den radikala vänstern, vilket resulterat i att auktoritära ledare som ***Donald Trump*** USA och ***Narendra Modi*** Indien fått makten. Ensamma straka män, som bryter ner

konstitutionella hinder och maktfördelningen för att få igenom sin vilja.

Polariseringen stryper det öppna samtal demokratin bygger på och en polariserande fråga är migrationen.
Det är uppenbart att invandringen varit för stor samtidigt somman inte assimilerar de människor som kommer och som inte omfattar de grundvärderingar som gäller. Därför skapas parallellsamhällen med kusin- och tvångsgiften, burqatvång och att människor inte själva tillåts välja vad de tror på.
Detta har slagit sönder väljarbasen för för de stora partierna i den politiska mitten och när den kulturella sammanhållningen brister rör sig många arbetarväljare åt extremhögern medan många invandrare rör sig vänsterut.

Invandringen har skadat Socialdemokratin i västvärlden. Intressant är att i valet i Sverige gick Sverigedemokraterna bakåt, vilket tyder på att när Sverige väl tagit hand om invandrarfrågan, så önskar sig väljarna ett slags mittenstyre.

***Adrian Wooldridge* skriver om Sverige**, att vi har haft en lång tradition som liberalt samhälle, från världens första yttrandefrihetslag på 1700-talet till utbyggnaden av välfärdssamhället. En egenhet som Sverige dock har är att vi alltid rör oss mellan extremer från löntagarfonder och 102% inkomstskatt på 1970-talet till att låta vinstdrivande företag ta över våra skolor.
Han jämför oss med vårt grannland Danamark, som med stram invandringspolitik och tuff rättspolitik blivit modell för hur man värnar om en liberal demokrati, vilket gjort att liberaler reser till Danmark för att lära sig.

En annan stor fråga som *Adrian Wooldridge* skriver om är bildning.
Klassiska liberaler som ***John Stuart Mills*** framhöll är att ett samhälle måste lära ut högre värden om vad som är rätt, gott och sant för att människor ska kunna bli fria och demokratiska medborgare. Folkbildning blev senare också en viktig fråga för Arbetarrörelsen. Men nu befinner vi oss i ett bildningsförfall.

Och det finns två skäl till det. 1. Vänsterliberalerna omfamnar mångkultur och accepterar inte att det finns en högkultur, som är bättre och mer värdefull. 2. Högerliberalerna intresserar sig bara för teknikutveckling och tillväxt och saknar förståelse för humanistisk kunskap.

Skolans förfall är en annan fråga. Senaste Pisa-mätningen visar på fortsatt dalande kunskaper bland svenska elever och elever i andra västerländska demokratier. Länge steg IQ-nivån bland våra befolkningar, men under 2000-talet har den börjat sjunka. Det beror på alla de här skärmarna och det är symptomatiskt att föräldrarna är först med att oroa sig för detta och inte politikerna och byråkraterna.

De svenska liberalerna och brittiska Liberal Democrats är blott skuggor av de partier de en gång har varit.
Adrian Wooldridge Han konstaterar avslutningsvis att de västerländska liberala partierna med tiden tappade den politiska makten, men har kommit med idéer som format såväl socialistiska som konservativa partier. Han spår att ”den revolutionära mitten” nu istället kommer ur folkdjupet.
- Bland vanliga människor finns mycket sunt förnuft, vilket vi sett både i migrationsfrågan som i motståndet mot skärmarna i skolan.

Denna artikel i tidskiften FOKUS nr 44/2026 av ***Erik Jersenius*** är redigerad för Tankesmedjan Kreaprenörs räkning av
Lars-Olof (LO) Landin
Grundare och huvudredaktör Kreaprenör®
www.creapreneur.se